

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hó a.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Szombat, április 2.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 3 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyiltsított soronként 40 fillér.

Fiat justicia . . . !

Kolozsvár, április 2.

(ac.) A klasszikus római kor igazságszolgáltatásának el már jelszava: „Fiat justitia et pœat mundus!” Igazságot akartak már a legrégibb korban, minden áron és minden körülmények között. Az emberi elme az igazságszolgáltatásban nem akart ismerni és nem akart túrni megalkuvást, elnézést. Ridegen és könyörtelenül a való igazságra szomjuhozott az emberek lelke mindenha s a való igazságért hajlandó volt feláldozni mindent, de azt semmiért nem áldozta fel.

Minden időben tudták és érezték, hogy az igazságszolgáltatás csak addig felel meg feladatának, csak addig tölti be hivatását, míg tényleg az igazságot és csakis az igazságot szolgálja. És minden idők a legnagyobb feltételekkel ötvák az igazságszolgáltatást mindennemű idegen befolyástól. Védő sáncokkal vették körül, hogy minden oldalról hozzáférhetlenné tegyék; biztosították függetlenségét, hogy minden beavatkozástól mentesítsék. Mert az igazságszolgáltatás az egész emberiségnek oly kincse, minden államnak oly megbecsülhetetlen tulajdona, melyen az egész emberiségnek s az egyes államoknak erkölcsi és anyagi élete mint egy hatalmas alapon nyugszik. S mi helyt ez az alap megrendül, az államokat is földrengés fenyegeti és az alap süllyedése az egyes államoknak és az egész emberiségnek pusztulását jelenti.

Az igazságszolgáltatás képezi az állami élet gyökerének legfontosabb ágát, melynek életképessége az állami lét biztonságát, sorvadása annak hanyatlása vonja maga után. Mindent el lehet hanyagolni egy államban, de az igazságszolgáltatást feltétlenül kell őrizni. Mert semmire sem lehet valamely állam életére oly nagy és veszélyesen romboló hatása, mint éppen az igazságszolgáltatás gyengeségének, irányíthatóságának és befolyásolhatóságának.

Am, hogy mindazokat a biztosítékokat megszerezzük, melyek az igazságszolgáltatás tökéletességét biztosítják: nem elégséges, hogy jó törvényeket alkossunk, hanem gondoskodnunk kell arról is, hogy ezek

a törvények jól alkalmaztassanak. Ezt a célt pedig csak úgy érhetjük el, 1., ha az igazságszolgáltatás szerveit akként alkotjuk meg, hogy tényleg az állami érdekeket és ebben az egyén erkölcsi és anyagi biztonságát és nyugalomát szolgálják; 2., hogy ezeket a szerveket feladatuk teljesítésére teljesen képessé tegyük.

Magyarország igazságszolgáltatása modern színvonalon áll. Biróságaink szervezete megfelelő és kielégítő; bírúink és ügyészeink képessége magas fokú és kiváló. Bírúink szorgalmasak, munkakedvelők és igazságosak. Feladatukat és kötelességüket saját erejükön felül is teljesítik. Mindezekkel szemben pedig mit tesz az állam? Oly hitvány anyagi javadalmazásban részesíti őket, mely sem képességükkel, sem pedig a reájuk nehezedő felelősségterhes állással és a végzett munkával nem áll arányban.

Ma már, midőn a létfenntartás mind nagyobb és súlyosabb terheket ró reánk, midőn a társadalmi követelmények is újabb és jelentékeny áldozatokat követelnek: az államnak elsőrendű kötelessége a bírói kar anyagi jólétét is segíteni, a tisztességes megélhetést biztosítani. Mert a jó igazságszolgáltatás első és alapfeltétele: a független bírói kar. Ha ez nincs, hiába minden törvény; csak írott malaszt marad az! Am, hogy legyen független az a bírói kar, mely a napi megélhetésért vívja gyötrelmes harcat, mely súlyos anyagi gondok között vergődik . . . ?

A magyar bírói kar, — meg-hajtuk zászlónkat előtte, — mindenha becsülettel állotta meg helyét, megőrizte intakt voltát. Amde ebből nem az következik, hogy az állam ezután is mint mostoha gyermekével bánjon el vele. Ellenkezőleg, azoknak a becsületes polgároknak, kik mint bírák, az egész polgárság erkölcsi és anyagi ekzisztenciáját vannak hivatva megvédeni: mindazokat a segélyszközöket rendelkezésükre kell bocsátani, melyek élethivatásuk teljesítéséhez feltétlenül szükségesek. Első sorban biztosítani kell az anyagi függetlenségét, mert az anyagi érdek legalkalmasabb arra, hogy valakit megingasson, megtántorítson . . .

A Tisza-kormányának egyik nagy bűne az, hogy az igazságszolgáltatás bajnokait a legmostohább elbánásban részesítette. Akkor, mikor az állami alkalmazottak anyagi helyzetének javítása megkezdődött az egész vonalon, éppen a bírák és ügyészek fizetésjavításánál nyilvánul a kormány szűkekltsége legnagyobb mértékben. Ez pedig veszélyezteti az állami élet egyik leghatalmasabb erősségét. De másfelől kibívón jellemzi a kormány politikáját, mely évente milliókat és milliókat von el s takarít meg az igazságszolgáltatáson, hogy azt odadobhassa a nagy molochnak: a hadseregnek.

Takarékoskodásnak itt helye nincs. Az igazságszolgáltatás nem üzlet, melyen nyereszkedni lehet. Mert mindhiába a mindeneket megemésztő nagy hadsereg, ha az állam belső biztonsága nincs meg. Jó igazságszolgáltatás hiányában pedig zűllésnek indul minden . . .

A magyarországi bírói és ügyészi kar régen érzi helyzeté tarthatatlanságát s most, hogy a kormány újabb ígéreiteit is megmástitotta, az eddigieknel sokkal erősebb akciót indított meg helyzeté javítása érdekében. Ebben a mozgalomban a komáromi kir. törvényszék és járásbírói bírói ügyészi tagjai járnak elő, kik az ország összes bírúhoz és ügyészeihez felhívtat bocsátottak ki, melyet alább szöszszert közölünk.

De nemcsak a bírák, hanem az ügyvédi kar is, — melynek legtöbb alkalm van s mely a leghivatottabb a bíróságok működését ellenőrizni és megbírálni, mely naponként látja és tapasztalja, hogy a bírói kar mennyire lelkiismeretesen és mily szakértelmmel teljesíti feladatát, megelégette már a kormány-nak a bírákkal szemben tanúsított türelmetlen eljárását. Megmozdultak az ország ügyvédei is, hogy a bírák végre méltányos elbánásban részesüljenek. A kolozsvári kamara területszóló a tordai ügyvédek a következő indítványt terjesztették elő a kamaránál:

„Tekintetes Ügyvédi Kamara! Az ügyvédi kamara évi rendes közgyűlése évről-évre szombat napra tüzelt ki, mely körülmény — tekintettel arra, hogy itt Tordán szombaton van a heti vásár — megfoszt bennünket attól, hogy az évi rendes

közgyűléseken személyesen megjelenhessünk. Ez a távollét azonban nem zárja ki azon természetes kötelességünket, hogy a közgyűlések lefolyását, az azokon felvetett és megvitatott eszméket innen a távolból is figyelemmel ne kísérjük. Az idei rendes közgyűlés folyó évi március hó 26-án tartott meg, melynek lefolyásáról a kolozsvári „Ujság”-ból értesülést szereztünk. — Örömmel győződünk meg dr. Mihály József kamarai titkár úr évi jelentéséből, — mely a jogszolgáltatás minden ágára kiterjeszkedett, — hogy az ügyvédi kamara különösen a mi vitális érdekeinket érdeklő kérdések felett óber szemekkel őrködik. A midőn ezért őszinte köszönetet mondunk, egyszersmind óhajtuk, vajha az ott elhangzott és az ügyvédek léteérdekét közelről érintő jelentés és felszólalások kiáltó szó gyanánt válasz nélkül el ne hangozzanak a pusztában s az illetékes tényezők előtt siket fülekre ne találjanak. Egy kérdés azonban van, tek. ügyvédi kamara, a mely ugyan nem közvetlenül minket ügyvédek érdekel, de azért közvetve reánk is tartozik, melyről a kamara közgyűlése előtt szó egyáltalán nem volt s melyről igenis szólni kellett volna. Ez a kérdés pedig, tek. ügyvédi kamara, az első folyamodásu bírák fizetésrendezésének kérdése, azoknak a bíráknak lét-existenciája, a kik az ügyvédi kar egyttlen hivatva az igazságszolgáltatás rögös pályáján szolgálni, s a kiknek test- és lélekölő odaadó munkáját éppen az ügyvédi kar ismeri és ismerheti legjobban s a kik a fizetésrendezés a lehető legmostohább bánt el. Nem önérdék vezet minket e kérdés felvetéséről, hanem igenis az igazságszolgáltatás legfontosabb érdeke, annak az igazságszolgáltatásnak, melynek mi is szerény munkái vagyunk s melynek minden irányban lehető tökéletessége, a mi egyfelől magának az ügynek, addig másfelől a jogkereső közönségésig a közérdeknek is vitális követelményét képezi. Mi tudjuk azt ügyvédek legjobban, hogy a közszolgálat összes ágai között a bírói kar az, mely a legnagyobb kvalifikáció mellett a legodaadóbb és legteljesebb munkát teljesíti s fel kell tennünk, hogy a mint mi előttünk ismeretes ez, úgy ismeretes kell legyen azon irányadó tényezők előtt is, kik a fizetésrendezés kérdését tárgyalják és megvalósították s mégis sajnosan kell tapasztalnunk, hogy ez a bírói kar a fizetésrendezésnél a legmostohább elbánásban részesült, annyira, hogy ezt az elbánást nem tulajdoníthatjuk másnak, mint a legnagyobb foku elnézés és tévedésnek. S hogy ez tényleg így van, elég összehasonlítani a bíráknak már megvalósított fizetésrendezését, a közigazgatási tisztviselőknek most napirenden levő és a pénzügyi bizottság által már elfogadott fizetésrendezési törvény javaslatával. Egy bíró vagy kir. ügyész, midőn az egyetemet végezte, a jogtudományi államvizsga letelele után legkevesebb 3 évig joggyakornok, illetve aljegyző s ha ekkor sikerül a magasabb kvalifikáció alapfeltételét képező bírói vizsgát letennie, még egy-két évig jegyző kell legyen, hogy albirónak kineveztessek, mely állásában eltölthet 6-8 évet, hogy törvényszéki bíró, járásbíró vagy kir. ügyész

lehessen belőle, egyszóval 10 esztendő kell legalább is eltöltenie a legodaadóbb munkában, hogy az 1800 frtos 3600 koronás fizetési állásba bejuthasson. Ezzel szemben a közigazgatásnál, — melynek szellemi munkáját ugyan kisebbíteni nem akarjuk, de az tény, hogy a törvény tőlük kisebb szellemi kvalifikációt követel, — mihielyt valaki az egyetem kapuján kilépett s a jog, illetve államtudományi államvizsgát letette, azonnal megvalósítható minden további magasabb képesítés nélkül árvaszéki tölnek, aljegyző vagy szolgabíróként, vagyis ugyanannyi fizetést élvezhet minden gyakorlat és prexis nélkül, mint egy bíró 10 évi ernyedetlen és lélekölő munka után. Arról nem is akarunk beszélni, hogy ugyanaz az egyetem végzett ifju egyenesen árvaszéki elnök, főszolgabíró vagy főjegyzőnek is megvalósítható, hisz nem kívánatlik tőle sem életkor, sem előzetes gyakorlat, csak jó összeköttetés a törvényhatósági választók között. Szembőlölő a különbség, tek. ügyvédi kamara, a két fizetés rendezés között.

Hogyan kívánhatni odaadó munkásságot, lelkiismeretességet a bírói kartól ilyen mostoha elbánás mellett? Hogyan kívánhatni ezt az odaadó munkásságot épen most, midőn a magyar magánjog és perrendtartás kodifikálás alatt van, midőn azok megvalósítása már csak hónapok kérdése, midőn a bírói karnál kétszeres munka, újabb és újabb tanulások és ernyedetlen szorgalom a legközelebbi jövő feladata, hogyan kívánhatjuk tőle mindezt, ha az anyagi közelmek mindentől kedvtől elvezszik s elvehetik annyival inkább, mikor jogos, igazságos és méltányos kívánságai minden kérés, sürgetés és panasza dacára az illetékes tényezők által kielégítést nem nyernek? Ezt a kérdést kellőnél, a felett nem gondolkozni, ennek a méltánytalan és e mellett igazságtalan, — hogy ne mondjuk abnormis, — helyzetnek a megváltoztatása érdekében az ügyvédi kamarának nem működni, fel nem szólni: nem lehet. Meg kell mozdulni nekünk ügyvédeknek is a bírói kar ezen létkérdését érintő ügyben, fel kell emelnünk szavunkat és el nem szabad hallgatnunk mind addig, míg mozgalmunk eredményt el nem ér. Nem akarjuk mi a közigazgatás tisztviselőit megrovidítani; adják meg nekik, a mit tervbe vettek, rászolgálnak ok is. De igenis akarjuk, hogy a bírói kar is megkapja fáradságos munkájának kellő honorálását. Hogy mi módon, az érdemi kérdést képes, azt felfejtük ok és felfejtette már több ízben Doleschall budapesti törvényszéki bíró a lapok hasábjain. A mi kötelességünk csak az, hogy mutassuk rá az abnormis helyzetre és sürgezzük mi is a kérdésnek rendezését. Éppen ezért mi, a tordai ügyvédi kar azon javaslatl járunk a tek. ügyvédi Kamarához, hogy méltóztatassék ezen beadott kérdésünk önálló indítványunk tekinteni, azt vagy egy sürgősön összehívandó választmányi gyűlésen, vagy — a mi még jobb volna — egy rendkívüli közgyűlésen tárgyalni, az ügy érdekében az összes kamarák hasonló irányu mozgalom érdekében megkeresni s végül az illetékes minisztériumokat a kérdés sürgős megvalósítása érdekében átiratilag, esetleg köldöttség útján is megkeresni.”

TÁRCA.

Megöltek.

Irta: Szabó Ferenc.

Széles, husos arcán vidám, megelégedett mosoly játszadozik Csutak Bálintnak. Talán igenis vidám. Játsszon rópkéd, vissza-visszatérő, Klárka is olyan mosolygós volt: a csattanó, piroscuk, hamiskás villogó szemű asszonyka, akit mindössze félesztendővel vezetett oltárhoz. Akkor hied, zimankós tél volt s Klárka nem nagyon fiatal, de tüde, kövér és gazdag. Ez pedig el szokta feledtetni az évek számát. Meg egyebet is: azt a parányi foltocskát, ami miatt Klárka oly sokáig pártában maradt. Ha ugyan ezt a foltocskát folt volt. Aztán ez a pár sarkantyupengés rendszeren kivesz az emberek emlékezetéből, ha a virágos fejkötőt nem doneják körül többé a a fényes szárnyu pillangók.

Klárka, a piroscuk, hamiskás szemű asszonyka, ma éppen apró pogácsát sütött s nyájas kedvességgel kínálhatta az urát.

— Egyék tubicám! Jó. Én sütöttem! Csutak Bálint, az ügyvéd, mosolygott.

Köszönte a gyöngéd figyelmet s két szép piroscukát pogácsát kivett a tányérből. Hamarosan beleharapott s egy tele szájjal dicserle, hogy minő pompás. Nagy, forró keze érintkezett a Klárka patyolat, hideg kezével s valami véges borzongott a hátán, fagyosan, fájdalmasan; de nem mutatta. Nyájasan mosolygott.

— Hát milyen szakácsné vagyok bubus?

Klárka mindig ilyen édes becézgető szóval illette az urát. Sokszor, igen sokszor simogatta végig napközben a mosolygó arcát s hosszú, kusza tincseit pödörgette az ujjá között. Olyan pillanatok is voltak, a mikor a nyakába borult, főleg idegenek

előtt. Pedig már tavaszba hajlott s rengeteg sok idő telt el az esküvő óta. A mézeseteknek régen vége lehetett volna.

— Bubus! Bubus!

De nyílt az ajtó s belépett Szilvássy Jenő megyei főjegyző, a ki jó barátja volt Csutak Bálintnak s Klárkát még leánykorából ismerte. — Szép magas szál fiu volt, fekete cigányarcu, tüzesen égő szemű, felcsapott fekete bajszu. Táncra: rohanó szélvész; beszéde: cseppintett méz; lelke: szenvedelem; asszonyok csalogató örvénye, férfiak kárhozata.

Klárkának édesen villogott fel a szemé, Csutak Bálint pedig mosolygott s megropogtatta a Jenő fehér, hosszukás kezét. Mert ő nem látta azt a felviláno tekintetet s Klára már akkor kedves, mosolygós volt, a milyen mindenkivel szemben szokott lenni.

— Kell pogácsa cigány?

Igy kínálgozózott Klárka aprózzott, édes kacagással, a mire Jenő kacagott. — Csutak Bálint is nevetett, mert volt valami kacagató abban, hogy egy fiatal asszonyka ilyen kedves csufondárossággal illeszen egy férfit, a ki kikéltt réme az asszonyoknak. Cigány! De talán nem is ezt gondolta Csutak Bálint, a mikor mosolyogva veregette meg a Jenő vállát.

— No, te ugyan megkaptad! Ugy kell!

— Hja, barátom, vándulunk. Lassanként gondokká lesz belőlünk a bandában. . . . Ugy, nagysád, ugy! Mondotta Jenő hirtelen komolyra vált arccal. Aztán vett a pogácsából s többé nem komolykodott, hanem édesen nevetgált, mutogatva a villogó fehér fogát.

Ezt a szép fehér fogat nézte Klárka s többé nem is látott semmit a világól. Még a finom pár's, illatos levegő, a bera-gyogó napsugár, a saját lelke is ezzel a villogó fogsorral volt tele. Fölötte, alatta a megnyílt piroscuk, melyet csókolni gyönyör és élvezés. . . .

Klárka a himzöaszaltalkához tilt. Ide

kellott ülnie a cigányok is, mert mindjárt, mindjárt összebogozódott a selyemmatring és segitnie kellett a szákeresésben. Aztán meg a ropogós pogácsát is kellett szolgálni. Mert ingyen nem adnak semmit a mai világban. Még azt az édes, titkos tekintetet sem. Így aztán együtt babráltak Klárkával s az a matring olyan rosszakaratú volt, hogy az szörnyűség. Nem összebogozódott újra?

Csutak Bálint a másik ablakmelyébe vonult. Valami igen sürgős póré volt. Ennek az aktáit tanulmányozta olyan szorgalmasan, hogy fel sem tekintett. Ott különben is nehezen lehetett rábírnai az elvesztett selyemszál keresésére. Akkor sem, amikor csak ketten voltak Klárkával. Igaz, hogy akkor jobban megbecsülte magát mindenféle fonál. Nehéz fejt lefektette a félkezére s mintha ez egyszer nem mosolygott volna olyan édesen. De ezt Klárkák nem vehették észre. A szemközti falon nagy aranyráms tűkör függött alá, fölötte fátyoloskor, melyről hervadt virágok omlottak le kétoldal. Isten tudja, miféle édes emlék?

Csutak Bálint ezt a tűkörlapot nézte, mely hűsösen verte vissza a szobai tárgyak képét, a kis himzöaszaltalkát, a hamiskásan mosolygó Klárka arcát, a cigányt s azt a sok, sok színes selymet. Most már össze sem bogozódott többé, látta, a Klárka mégis rákiáltott:

— Maga ügyetlen, cigány! s szép patyolatok kezezkéje sokáig pihent a cigány kezében, aki lehajolt s halk, igen-igen forró csókot lehelt a bársonyára.

Aztán egyebet is látott Csutak Bálint, azt, hogy a cigány apró levélkét lopott a Klárka kezéből, melyet villamgyorsan rejtett a kebelébe. Mosolygott. De milyen mosolygós volt az! Csillogó, mint lidércálgók villogása, melyek csalogatják, örvénybe vezetik a kincskeresőt. Egy apró lábacska is látott, mely óvatosan nyúlt ki a szoknyák észvesztő fodrából. Halkan csuszott, csu-

szott, amíg el nem érte a cigány lábát, aztán rátapodott s ott maradt, ahogy a madár szokott a lépén. De nem vergődve, édesen reszketve.

Csutak Bálintnak minden csepp vére a szívébe futott, onnan fel az agyába, kárhozatos éggéss, hogy el sem is bírta a forróságot. Ziháló mellet egyenesedett ki. Már ekkor minden rendben volt a kis asztalka mellett. Klárka csendesen húzogatta a selyemszálát, a cigány pedig egyedül oldogatta a bogokat.

— Maga ügyetlen. . . . Már megint? Csak aztán kérdezte meg:

— Valami különös dolog, bubus?

A cigány is ránézett. Várta a választ. Csutak Bálint kínosan kacagott s átfordított a másik lapra.

— Semmi, semmi. . . . Egy szegény embert el akarnek temetni. . . . De, ha jól vesszük a dolgot: megérdemli! tette utána harsány, fenyegető hangon.

— Majd kikeressd te az igazságot. Ez a mesterség! jelentette ki a cigány részvéttel.

— Oh, igen. Bubus kikeresi. Ő olyan ember! mondotta Klárka s többé nem gondolt azzal a veszendő emberrel, a kit el akarnak temetni. Pláne, ha meg is érdemelte. Miért?

Csutak Bálint többé nem nézte a tákrót. Eleget látott volna először! Nehéz, elborult fejt egész életére. — S ha csak ma látta! hajtotta a pörösmórá s homlokát kiverte a fájdalmas veríték. Sokáig halgatott. Valami meleg csepp gördült végig az arcán, le a tenyerén, a keze szárán. Tán meggyűlt a veríték. . . . tán egy könny. . . . Isten tudja, mi volt. Csak fájt, sajgott. . . . Egy másik jelenet nézett. Nem a szemével, hanem a lelkével; nagyokat dobbanó szíve emlékezetével. Egy régi, igen régi: két év előtti jelenet. Istenem, de szép volt az! Meleg tavaszi verős. Holdsugáros Üdvözítő. Szébb a menyországi igéretnél.

Kis kétalakos ház: valahol messze

A komáromi kir. törvényszék és járásbírószék bírói és ügyészi tagjainak említett felhívása a következő:

„Tiszelt Kartársak!

Amidőn a képviselőház pénzügyi bizottsága immár a vármegyei tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalás alá vette, míg az u. n. Széll-féle javaslat a nmélt. pénzügyminiszter urnak e hónap 22-én a képviselőház színe előtt tett nyilatkozata szerint s a nmélt. miniszterelnök urnak egy korábbi ígérete ellenére elejtettnek tekintendő: lehetetlen efeletti megdöbbenésünknek és jogos várakozásainkban való csalódottságunknak kifejezést nem adni; de egyuttal egy ezrőt kötelességünknek tartjuk azt, hogy ez eljárás ellen nyilatkozzon az ország színe előtt órást emeljünk.

Ehhez való csatlakozásra hívunk fel benneteket kedves bíró- és ügyésztársaink, akik annak az évekig tartott küzdelemnek jutalmául, melyet a pusztá mezeiellenes kivívásáért folytattunk, a „pollékos törvény” képeben megkaptuk azt, hogy míg például a pénzügyi titkárok, tanfelügyelők stb. 800—1200 koronáig meoó fizetésjavításban részesültek, mi fiatalabb irnokainkkal egyenlő összegben lettünk „pollékolva”, hogy ellenben közülnk azok is, kik már a VIII. fizetési osztály I. fokát elértük most szerencsésen és véglegesen, annak II. osztályába kerülünk s hogy — amit legfőbb sérelmünknek tekintünk — ismét előttrünk áll annak fájó tudata, hogy abban a VII. fizetési osztályba, melybe a vármegyei fizetési javaslat példás gavallérosossággal az árvaszéki elnökök és a főjegyzőt minden átmenet nélkül bele helyezi, mi csak akkor jutathunk bele, ha Isten kedvező kegyelméből a miniszteriális kegynek egy fényugara éri alázatos bugzolkodásunkat.

A midőn a közigazgatási szolgálat terén olyan minősítéssel, amelylyel ami pályánkon a X. fizetési osztályt is lehet elérni, az ut nyitva áll a legmagasabb polcoig s a midőn viszont azt látjuk, hogy az a bíró és ügyész, akitől megkülönböztetett kvalifikációt és kvalifikált munkát vár mindenki, most mégis azzal hajthatja nyugalomra fáradt fejét, hogy a vármegyei aljegyzőkkel egy fokozat volt pályafutásának netovábbja: ugy ne legyen kaphatók arra, hogy küzdelmeink az 1904. évi I. törvény-cikkkel elnémitassanak.

Hanem hajtsuk meg hálánk zászlaját azok előtt az ellenzéki képviselők előtt, kik érdekkünkben a képviselőház 1904. évi március hónap 22-iki ülésén felszólaltak s fordultunk egy lélekkel az országgyűléshez azzal a kérelemmel, hogy a Széll-féle javaslatnak azonnali tárgyalását kegyeskedjék határozattá emelni. Hazafias üdvözléssel: a komáromi kir. törvényszék és járásbírószék bírói és ügyészi tagjai.

A japán—orosz háború.

— Express tudósítás. —

Budapest, április 1.

Budapestre ma a következő táviratok érkeztek.

Az orosz hadvezetőség elsőrendű gondja ma a mandzsuriai vasút őrzése. A mely pedig tartós veszedelemben van. Kinnaknak öltözött japán rablóknak itt is, ott is sikerült sineket robbantani, sőt arról is fecseg egy orosz sűrűny, hogy a pályatest egy helyen alá volt áknázva és csak az őrség éberségének köszönhető, hogy rábukkantak és a veszedelmet elhárították.

Bifogott japáni hajó.

Jokohama, ápr. 1.

Csifuból jelentik hivatalosan, hogy az orosz hajórajt Mieu-Tan sziget közelében, a petschili öböl bejáratánál elfogta a japán „Henyei Maru” parti hajót. Tíz japán és

bosszankodóknak, hogy Csutak Bálint felzavarta őket. Mikor olyan szép, édes dolgokról suttogtak.

— Megint valami, bubus?

— Hadd halljuk! mondja a cigány is s pillanatra kiejti a kezéből a selyemfonalat.

De Csutak Bálint nem felelt. Talán nem is hallotta a nógató felhívást. Arra a sugár, nyomorult ifjura gondolt, aki szerette Katinkát, de kislelkű volt, félt a szegénységtől. Attól a szegénységtől, a mely bubajjal, de a feláldozó, boldogító szerelem sugaras napfényével lett volna tele.... Megtántorult....

A kis elhagyott utcán fájdalmasan sivított a szél. A jégvirágok nőttek, nőttek. Katinkáknak nem volt fájuk: nem volt, a ki szorgalmasan berregesse a varrógépet, ezt a szegény kis vasutat, mely nem boldog, vidám mezőkön, hanem a győzelmei Kálváriáján robogott keresztül. Míg egyszer megélt. A vidám, szelíd Katinka ágyba került.

Az ifju pedig, a ki egykor olyan nyájasan, de el-elakadó szóval beszélgetett be az ablakon, hazug, elámitott szívrrel nyitott be a gazdag terménykereskedő ajtaján....

Csutak Bálint felnyög nagy keservében. De nem sir. Összecsapja az aktákat s tántorogva egyenesedik fel az asztal mellől. És hogy égy, hogy lobog a szeme!

— Mi az, bubus? kérde Klárka, oda sem tekintve.

— Megölték az embereidet? kérde a cigány hideg közönyös hangon.

— Igen! Megölték! Mondja Csutak Bálint különös kacagó, vergődő szóval. Aztán megindul.... megy.... megy.... a benyíló szobába, ahol jégvirág nincs soha, csak illat, csak fény.... a sötét, fájdalmas emlékezés károgó hollősege.... megmérhetetlen fájdalom....

Aztán nagyot dörren valami. S a molsolygó, szelíd Csutak Bálint — halott.

hét kínai foglyul esett. A kapitány vízbe fullt. Az oroszok léket hasítottak a hajón és elsüllyesztették.

Harc Tsöng-tsunál.

Tokió, ápr. 1.

A Tsöng-tsunál vívott szárazföldi harorról még azt jelentik Tokióból: A japán lovasság és gyalogság Tsöng Tsu déli kapujánál kezdtek a támadást. A japánoknak sikerült az oroszokat visszaverniük. Azok visszavonultak Windschu irányában. A japán csapatok megszállották a várost. A gyalogságnak nem volt vesztesége, a lovasságnak, amelynek Kanó főhadnagy volt a parancsnoka, négy halottja van. Kurokawa kapitány és 13 legény megsebesült. Harc után két orosz tisztet találtak holtan. Harc alatt megfigyelték, hogy minő ügyességgel szállítják el halottaikat és sebesülteiket az oroszok. A városban harminc orosz sebesültet találtak.

Száz éves osztrák császárság.

Irta: Hentaller Lajos ország. képviselő.

A kalendáriumnak egy napja sem alkalmasabb arra, mint április elseje, hogy a közönség emlékébe idézzük, miként az osztrák császárság ebben az esztendőben ünnepelethet meg fennállásának százéves fordulóját.

Bizony csak ebben az esztendőben tölti be az osztrák császárság századik esztendejét. A mult század utolsó évtizedének elején írta egyik levelében Kossuth Lajos a következőket:

„Az az osztrák császárság, mely m'g csak olyan üvegsima, mint én vagyok.”

Igy van ez. 1804-ben vedlett át osztrák császársággá a német-római birodalom megmaradt roncsa. Akkor midőn Bonaparte a francia császári címet felvette, határozta el magát Ferenc császár arra, hogy birodalmát „Ausztia császársággá” alakítja s ő maga „az örökös ausztriai császár” címet veszi fel. Kiadott császári manifestumában e lépését azzal indokolja, hogy ő felsége „a címnek és méltóságnak a lejelesebb európai hatalmak irányában azon egyenlőséget megtartsa, mely az ausztriai fejedelmeket, mind az ősrégi főhercegi ház fényénél, mind a kormány alatt lévő tartományok terjedelménél és népességénél fogva megilleti.”

Hogy megilleti-e vagy sem s hogy mi illeti és illetné meg voltaképen, arról most ne szóljunk. Tény, hogy Ferenc száz évvel ezelőtt felvette a császári címet s alakította az osztrák császárságot, mert muszáj volt. Bonaparte kiverte a Habsburg-Lotharinget Németországból s utóbbinak le kellett tenni a német-római császári címet.

Szüksége volt új címre, mint a milliomossá lett dohánykepecnek a bíróságra. Kezdték gondolkodni, miféle címet vegyen fel?

Erdekes dolog ennek a címkérdés eldöntésének története s nem nagyon közismert. Elmondom.

Ferenc, a „cimméltküli”, az állami tanács döntése elé vitte az ügyet.

Összesen az uralkodóház hat megbízalmasabb emberét hívta oda meg. Három magyar tanácsadó és három osztrákot. Ferenc maga elnökölt.

A három osztrák főúr az osztrák császári címre szavazott. Két magyar ur a magyar királyi címre és egy magyar ur a magyar császári címre. A többség tehát az osztrák császári cím felvétele mellett döntött.

A köztudat és hír szerint azonban, még ha a szavazatok egyenlők lettek volna is, ekkori s osztrák császárság lett volna, mert az ferencnek volt kedvenc eszméje.

Valljuk be az igazat, ez az ujonnan megfélelt osztrák császári cím nem hozott babért és dicsőséget a Burg uraira. Ellenkezőleg! Vereséget, szegényt és sok esetben lealázást.

Tudjuk, hogy Bonaparte több ízben megalázta. Rézint a harcmezőn, rézint, hogy erővel nőül vette leányát.

Azután egyik tartományát a másik után vesztette el. Előbb kidobták Lombard-Velemből. Majd 1866-ban a poroszok végkérv kiverték Németországból s akkor voltaképen az osztrák császárság meg is szűnt, mert Ausztia-Magyarország lett belőle.

1870-ben megérték azt a csapást, hogy a porosz király vette fel a német császár címet.

És ezekben a vereségekben megaláztatásokban találok én meg valódi okát annak, hogy sem a bécsi udvar nem készül az osztrák császárság százéves jubileumát megülni, sem a kedélyes bécsiek nem foglalkoznak mindaddig ezzel az eszmével, a kik pedig tudvalevőleg még a musikvereinek jubileumait sem mulasztják el már csak azért sem, hogy nagyokat ihassanak.

De azt hiszem van még más oka is a néma hallgatásnak. Szégyellik a jó urak a világnak emlékeztetése idején, hogy az osztrák császárság még csak száz esztendő. Ezt a közölményt szívesen agyonhallgatnák.

Am tegyék! De nekünk erre semmi okunk. Sőt ellenkezőleg!

Kötelességünk mint minden alkalmat, egy ezt is megragadni arra nézve, hogy még csak száz éves multja sem ad Ausztriának arra jogot, hogy az ezer éves Magyarországot elnyomja, szípolozza, kizsákmányolja, vagy pláne bekebelezze. Nincs joga a német nyelvet a magyar, cseh, lengyel nemzetek fiaiból álló hadseregére reá erőszakolni.

És nem is fogja tudni sem erőszakkal, sem ravasszággal.

Mert a ravasság nálunk nagy kisegítő eszköz. Avagy nem-e ravasság az, hogy Ausztia az ezeréves Magyarországot a diplomácia világ előtt osztrák tartománynak adja ki? Hogy a magyar hadi és harci dicsőséget a történelemben osztrákká teszi? Hogy a magyar tudományt, találmányt, művészetet, gyártmányt, kereskedelmet, mihelyt sikert vív ki; sőt még az internaciális schach-tornák hőstét, a mikor a győztes elkereszteli osztráknak?

Soha sem felejttem el, hogy 1878-ban a bécsi kiállításon, az akkor 69 esztendő Ausztia öreg államnak volt jelképezve, melyre a fiatal Magyarország kincsei miatt irigykedik.

No hát! Ausztriában minden ily valótlan; Ausztia maga is ily ferditéseken alapszik. Mert tény és való, hogy Ausztia és osztrák császárság ma már nem is létezik. A ki ezt hiszi, az igazán szántszándékkal jár politikai áprilist. Nincs itt egyéb, mint családi érdekek kénszerszubbonyába beleerőszakolt több különféle érdekű, fajú, nyelvű és törekvési nemzet, nép és nemzetiség.

És ez is csak addig van és lesz, amíg ezek közül kettő: a cseh és magyar össze nem fog, össze nem tart, politikailag egyöntetűleg nem jár el. Ha a magyar és cseh összefog a német ellen, akkor hamarosan új cím után lehet ismét nézni.

A szerb udvar botrányai.

Az összeesküvők eltávolítása.

— Express tudósítás. —

Budapest, április 1.

A lapok közölték, hogy a szerb hivatalos lap tizenöt tisztnek penzionálásáról adott hirt s hogy a nyugalomba helyezett főtiszték epyelőre nem a királygyilkosok közül valók. Az Augiasz istálló tisztogatását nem a bűnös tisztelen kezdi, hanem az ártatlanokon, a mi nem kevéssé járul hozzá a roppant botrányokhoz, amelyek Szerbországban napirenden vannak. A királygyilkosok hatalmasabbak, semhogy befolyásuk elől a király kitérhetne.

A mostani penzionálások javarészt a Jakscics-botrányval függnek össze, amelynek igaz története — mint Belgrádból írják — a következő:

A szerb Nemzeti Színházban egy szolgálatiélre kirendelt katonatiszt jelent meg a királyi családnak egyik kiskoru tagjával a királyi páholyban. A katonatiszt helyet foglalt a páholy szélén egyik karosszékekben és mellette ült a kis herceg. A földszinten ülő szerb katonatiszték megütözték azon, hogy a szolgálatiélre kirendelt katonatiszt a szabályokat szem elől téveszté és ülve nézi végig az előadást. Intettek neki, hogy álljon fel, amit a katonatiszt meg is értett. Felkelt és attól fogva állva nézte az előadást. Az incidens minden baj nélkül múlt volna, ha Jakscics Szvetolik, a „Stampa” szerkesztője lapjában meg nem írta volna az esetet, kiszínezve azt olyanformán, hogy nemcsak az illető szolgálatiélre kirendelt tiszt, de a hadsereg tisztikarának egy része is sértve érezte magát. Jakscicot a leginkább megsértett tiszt felelősségre akarta vonni, de az kitért az elől, az elégtételt megtárgalta, sőt a „Stampa”-ban folytatta témadását egy provokáló tiszt, mint pedig a tisztikar ellen.

A dolog annyira fejlődött, hogy Jakscics Szvetolikt az utcán arculverték. Az ilyenformán megtámadt ember a királyhoz fordult elégtételért. Ezt meg is kapta, a mennyiben az illető tisztet, a ki a páholyban leült, eltávolították az udvartól, a „Stampa” szerkesztőségét őrizet alá vették. Jakscics, mint már közöltük, nem mer eltávolozni a szerkesztőségéből, mert tudja, hogy az utcán leselkednek rá és megakarják botlatozni. Így támadt egy kicsiny jelentéktelennek látszó bon-ton hibából egy országos botrány, melynek hullámai egyre terjednek, mert Jakscics egymásután tüzei a támadó cikkeket a tisztikar ellen és ezzel a hangulatot maga ellen még inkább elkeseríti. Más oldalról az a híradás érkezik, hogy a leginkább megtámadt tiszt — legnagyobb részt olyanok, a kik a királygyilkosságban résztvettek — gyűlést tartottak és elhatározták, hogy a szerkesztőt elteszik láb alól, a mely szándékukból még csak titkot nem csináltak.

A rendőrprefektus, a ki nincs jobban a királygyilkosokkal, erre rendőrökkel vettette körül Jakscics házat, a mely intézkedésre annál inkább indítatva érezte magát, mert a hatalmak képviselői is beavatkoztak Jakscics érdekében és személyének megvédelmezését követelték.

Az összeesküvők ezt látva, a maguk részéről több tiszttel és katonával őriztetik Jakscicot, hogy őt a rendőrség a határon át külföldre ne szöktethesse és hogy brevi manu végezhesenek a szerkesztővel. Mindezekből csak annyi tűnik ki napnál világosabb módon, hogy a királygyilkosok még mindig igen hatalmasak Szerbiában és olyan tényezők, a kikkel ugyancsak számolni kell.

Boda levélhordó — szolgálatban.

— Express tudósítás. —

Budapest, április 1.

Boda István, magyar kir. pénzeslevélhordó, a ki ellen hat hónap előtt gyilkos merényletet követtek el Budapesten a József-kőrú egyik bérkaszárnájának a lépcsőházában, tegnap ismét szolgálatba állott.

Boda egészségét teljesen visszanyerte, ismét erős, piros-pozsgás, mint volt a merénylet előtt, tele van munkakedvvel és szorgalommal.

Boda már két hét előtt jelentkezett a verseny-utcai posta vezetőjénél szolgálatiélre. Akkor az orvos még két heti pihenést ajánlott neki. Ma reggel nyolc órkor telt le ez a két hét és Boda szolgálati ruhában, felszerelve állított be a pénzeslevélhordók főnökéhez.

Megható jelenet volt, a hogy Bodát a társai fogadták. Összeölegették; volt olyan is, a kinek köny került a szemébe. Semmi hivatalos forma, semmi beszéd, fölösleges dikció nem rontotta ennek az ünnepnek a szépségét. Őszinte volt, meleg és igaz.

Boda Istvánnak azután átadták a régi asztalt, a melynél hét esztendeig dolgozott, a könyveit és a koc ijtát, lovát, a melyen a merénylet napján ült.

Egy fővárosi újságírónak alkalmá volt beszélgetést folytatni Bodával, a ki a következő vallomásokot tette.

— A kórházból három hónap előtt kerültem ki. Mikor a lépcsőkön lejtöttem, olyan gyöngöcség vett erőt rajtam, hogy majd összerogytam. — Belekapaszkodtam egyik kezemmel a jóságos feleségem karjába, a másik markommal a lépcső karfáját szorongattam. Azután hazakerültem kis szentmihályi házamba. A régi karosszékeket odaállították a meleg, duruzsoló kályha mellé, én fáradtan, gyöngéden befeletem, a kis apróságaim pedig körém térdeltek és nézték rám az okos, tiszta szemekkel, ijedten, élénken, talán rám sem ismertek.

Azután napról-napra javult az állapotom. Szinte éreztem, hogy tér vissza az erő az izmaimba és tavasszal, március elején az első meleg napon kiseretlem volna rohanni a szabadba, hogy megöleljem a tavaszt, a napsugarat, a zöldülő fákat. Énekelni, ugrálni szerettem volna, mint husz éves koromban!

És ma, mikor bejöttem a régi szobába, a régi pájtások közé, azt hittem, hogy a szívem megszakad örömben. Soha nem hittem volna, hogy ezt még egyszer megérhetem!

A jövőre nézve Boda a következőket mondta:

— Most már nem érhetne utól ilyesforma támadás. Pisztolyt hordok magammal állandóan és ha valaki megtámadna, kegyetlenül lelőném!

Egy nemzetközi szélhámos.

20.000 koronás család.

— Express tudósítás. —

Budapest, április 1.

A nemzetközi kalandorok egy tipikus alakja, Baume Tatán amerikai honpolgár, a ki ezidőszentén a budapesti királyi ügyészség foglya. Elegáns megjelenésű, tetőtől talpig uriember. Nagy összeköttetései vannak és többek között az amerikai konzul jóindulatát, meleg érdeklődését is sikerült megnyerni.

Még fiatal, alig negyven éves ember és már megfordult nemcsak Európá, hanem Amerika valamennyi államában is, mindezt elkövetett valami nagyobbszabású dolgot és összeütközésbe jött a törvényvel, az igazságszolgáltatást sikerült legtöbb helyen elkerülnie — természetesen oly módon — hogy még idej korán kerekelt oldott.

Hogy mi a tulajdonképeni foglalkozása, milyen bűncselekmény elkövetésével foglalkozik üzletszerűen és milyen eredménnyel manipulál: ezekre a kérdésekre bajos a válasz. Legvalószínűbbnek látszik az a föltevés, hogy leánykereskedés a fő üzletága. Erre vall az a körülmény, hogy minden országban van egy-két bizalmas embere, a kik a leánykereskedés gyanúja alatt állanak.

Legutóbb Olaszországban csípték el, ott el is vette méltó büntetését a Rómában elkövetett csínyekért és csak miután büntetését elszenvedte, szállították Budapestre.

Magyarországon zseniális módon szedte rá és károsított meg 20.000 koronával egy tatai börtönyt. Egyik ölékelő angol cég megbízottjának adta ki magát és 20.000 korona értékű árut rendelt. Meghagyta, hogy az árut egyelőre csak Bécsbe a Staatsbahnhoz továbbítsák és a fuvarlevelet küldjék el a bécsi Bankgyestülethez, ahol vagy ő, vagy helyettese jelentkezni fog és a 20.000 korona lefizetése után átveszi a fuvarlevelet, amely aztán őt feljogosítja arra, hogy az áruval szabadon rendelkezze.

A gyár eleget tett a megrendelésnek, Baume jelentkezett is Bécsben a banknál megnevezt a fuvarlevelet, de a következő percben visszaadta azzal, hogy majd csak a következő napon veszi át a pénz ellenében. Többé azután nem mutatkozott.

A gyár egy ideig várt, minthogyazonban a bank nem küldött pénzt, kérdést intézett a pénztárhoz, amely értesítette a történetekről és arról, hogy a fuvarlevél még mindig a birtokában van. A következő héten aztán a gyár a bécsi államvasutat felkérte, hogy az árut küldje neki vissza. Az államvasut erre azonban azt felelte, hogy rendesen kiállított fuvarlevél ellenében az árut már kiváltották tíz nappal előbb.

Nyomozni kezdték a dolgot és nagy sokára rájöttek, hogy Baume Tatán a gyanúban egy hasonló tartalmú küldemény adott fel Bécsbe, az éréktelen tárgygyal megtöltött ládáról kiállított fuvarlevelet pedig abban a percben cserélte ki a börtönről szóló fuvarlevéllel, mikor ezt az utóbbit áttekintés végett megmutatta neki a bécsi pénztárhoz.

Az ügyészség most azt nyomozza, hogy az országban még milyen büntetleket követett el a letartóztatott ember, aki megtagad minden felvilágosítást.

„UJSÁG”

Kolozsvár, márc 30.

A parlamenti béke jegyében, nyugodt munkasághoz fogott a nemzeti képviselő testülete. A kérlelhetetlen, elszánt harc ideje lejárt, hogy feloldítsa azt a hasznos, békés munkaság. A nagy nemzeti harcban mi is kivettük a részünket. Ott állottunk a csatában és elszántan hangzottunk a nemzet követeléseit. S most, hogy a szenvedélyek nyomán fakadt eredmények gyümölcsöztesítéséről van szó: mi továbbra is munkába fogunk, hogy a nagy nemzeti küzdelem eredményer haszonhajtók legyenek a nemzetre.

Ehhez kérjük a nagyközönség támogatását: mert az adhatja csak meg nekünk az erőt a további küzdelemhez. Mert ha béke van is fenn a parlamentben a magyar sorsa mindig és örökké a küzdelem. Mi pedig az elől ki nem térünk, sőt részt kérünk abból is.

De nemcsak az országos kérdésekről, hanem Erdély speciális érdekeiért is küzdünk. Elap hasábjain támogatást nyer minden igaz ügy és szigorú bírálatot minden: mi a közérdeke ellen van.

Az új negyedév közeledtével kérjük olvasóink segítségét és támogatását.

Mi ezzel szemben továbbra is erős nemzeti érzéssel, igaz hazafiasággal és becsületességgel szolgáljuk a haza érdekeit.

Hazafias tisztelettel:

„Az Ujság”

szerkesztősége és kiadóhivatala.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Félévre..... 12 kor.

Negyedévre..... 6 kor.

Egy hóra 2 kor.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, április 2.

A rabnő dala.

Boltives csarnok ragyogása, fénye, Odahullott a kerevet elébe, Ahol kihimzett selyem vánkósán Pihent a szép patricius leány.

Mintha sok, apró, ezüstcsengő szólna, Egyszerre mind, egy titkos parancsra, Lágy zsongás járta be a termet, Midőn a rabnő dalba kezdett.

Oh, soha szebbet, oh soha jobbat... Tüztől a szív hajh lángra lobbant S ott égett a szép hóhéher arcon, Mint a tavaszi biboros alkony:

„Tavasz volt éppen. Az erdőszélen A virág bontogatta szirmait. Beteges, halvány Patricius lány Az edősleben úgy várt valakit.

Virágot tépelt Tiszta fehéret Az illatos ciprusra lomb alatt, Ilyenkor, este, Fel-fekereste Egy egy szerelmes édes gondolat.

Kigyúlt az arca, Rózsá volt rajta, Mintha fehér felhő villám fölhasít, És jött a férfi Aki megérti A szemnek titkos vallomásait.

Viráglevélről, Egymás szeméből A fényes égnek színe reszketett, Oh szép az élet, Ha dalra ébred, Madár ha szól a lombos ág felett.

Igy ment sokáig, Virághullásig, Mig egyszer csak a férfi elmaradt, Fehér, halvány Particius lány Hiába várta ciprusfák alatt.

Hol zokogva jár A gilicepár, Ki csöndes fészket nem talál sehol, Száz vesztély között Jár az földözött Kék Adrián túl messze büdököl.

Nagy volt a vétke. Lakoljon érte, Rabszolgá volt s mégis szeretni mert, Süjtés az átok, Mert a barátok Törvényein felülemelkedett.

Mert azt hiszitek Dicső quisitek Hogy a szegénynek szíve is szegény,

Nyomorult sorsban
Az is megdobban
Fehér virágos tavasz idején.

Most menne, menne,
Messzi keletre
Amerre jár, a merre bujdosik,
Te szép, halovány
Patricius lány
Lehet, hogy éppen rólad álmodik.”

Dalolt a rabnő, halkan, mintha félne
S oda borult a kerevet elébe,
Ahol kihimzett, selyem vánkósán
Sirt, sirt a szép patricius leány.

Kató József.

Tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan intézkedjenek, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen.

(Első nagyobb gyűjtés a Kossuth-szoborra.) Az adakozásra szólító felhívás, melyet a kolozsvári Kossuth-szoborbizottság kibocsátott, dr. Kossuth Ignác elnök tömör fogalmazásában azzal kezd, hogy a Kossuth Lajos szoborbizottság távol áll a napi politikától és a politikai pártoktól. Már csak ebből a szempontból is elfogultság nélkül adakozhatnak mindenki városunk legnagyobb szolgálatának és hazánk legnagyobb fiának az emléksobrára. Ma érkezett Tanács József gyógyszerész bafazás buzgalomból az első nagyobb gyűjtés Merza Gyula szoborbizottsági pénztárosa-hoz. A gyűjtőív névsora a következő: Czetz Dénes dr., Isskutz Hugó dr., Nyiredy Géza dr., Székely Miklós és Tanács József (ki mint gyűjtő 5 éven át még külön 5 koronát is felajánlott) 5—5 kor., Tanács Józsefné 3 kor., Tanács Margit dr., Biró Géza, Burger Frigyes dr. Jakabházy Zsigmond, dr. Székely János és T. I. 2—2 kor. Ezenkívül a már hírlapi uton nyugdíazott adakozások óta újabbban meg befolyt Dondon V. Józseftől 5 kor. és névtelenül 10 korona. A méltán gyógyszerészek ivének nevezhető 99 ik számú gyűjtemény, mint a kegyetlen mozgalom első fecskéjét örömmel üdvözljük.

(Az O. M. K. E. szervezkedése.) Az O. M. K. E. kolozsvári kerületének hónapja alakuló közgyűlése Budapestről a központi végrehajtó bizottságnak mint egy 13—14 tagja fog lejönni. Néhányan ma este 10 órakor a gyorsvonattal, míg Sándor Pál o. gy. képviselő, a végrehajtó bizottság elnöke a venyégék nagyobb részével vasárnap reggel 5 óra 50 perckor érkező gyorsvonaton jönnek. Az előkészítő bizottság ugy a ma este, mint a holnap reggel érkező vendégeket ünnepélyesen készült fogadni, azért kéri városunk kereskedőit, szíveskedjenek ugy ma este, mint holnap reggel a vasútnál minél számosabban megjelenni.

(Meghívó.) A kolozsvári Gazdasági Egylet ez évi rendes közgyűlést április 10-én délután 11 órakor tartja meg a Széchenyi-téren levő Torna-Víródában, melyre a tagok azzal hivatnak meg, hogy a közgyűlés tekintettel az ez évi március 25-én összehívott közgyűlésre és az alapszabályok 23. §-ára a megjelent tagok számára való tekintet nélküli határozatképes. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jelentés a múlt évről, tervezet az évről. 3. Pénztári számadás felülvizsgálata, felmentvény megadása. 4. Folyó évi költségvetés. 5. Indítványok. 6. Titkár választás. 7. Földbirtokos választmányi tag választása. 7. 3. számadás vizsgáló bizottsági tag választása. Egyidejűleg az alábbiakat hozzuk tudomásra: 1. Az egyelet érdeklő mindenemű kérdése és beadványok alólított titkár kezéhez Jókai-utca 5. szám alatt kézbesítendők. 2. A tagdíjak — melyeknek sürgős megfizetésére a tagokat felkérjük — a Kolozsvári Gazdák Hitelesítveketek — né minden délután 3—6 óráig Hadházi Sándor pénztárnokhoz fizetendők be. 3. Népkönyvtárunk tagjaink rendelkezésére áll az egyelet hivatalos helyiségében minden szombaton délután 4—6 óráig, könyvtárnok Körössi József tanító. 4. Pártoló tagjaink szíveskedjenek nyilatkozni tagdíjuk lefizetése alkalmával, hogy az »Erdélyi Gazdák« 1. a Honvéd-utcából Lónai Jakab Márton vál. tagtól, vagy 2. a Magyar-utcaból a ref. iskolából, vagy 3. a Rudolf-utcai ref. iskolából, avagy 4. a Ferenc József-uton lakó Hídeg Márton egyházától vették el. A lap rendszerint vasárnap lesz a kijelölt helyen. Jogában áll azonban bárkinek az 1 korona 10 fillér postaköltséget tagdíján felül lefizetni, mely esetben a lap postán közvetlenül a lefizető címére lesz megküldve. — Tagok új tagok gyűjtésére felkérnek.

(Ünnepi istentiszteletek.) A kolozsvári ev. ref. hívők számára a husvéti istentiszteletek alábbi sorrendben fognak lefolyni: Első nap d. e. 9 órakor. A farkas-utcai templomban prédikál és urvacsorát oszt Herepei Gergely esperes, pohárosztó dr. Bartók György püspök. A magyar-utcai templomban prédikál és urvacsorát oszt I. Irsay József r. pap, pohárosztó Nagy Károly theol. tanár. A hidevei templomban prédikál és urvacsorát oszt Molnár Lőrinc r. pap, pohárosztó Bokor Sándor s. pap. — Másodnapján d. e. 9 órakor: a farkas-utcai templomban prédikál dr. Bartók György püspök. A magyar-utcai templomban prédikál Szabó Miklós h. pap. A hidevei templomban prédikál dr. Szádeczky Béla s. pap. — Harmadnap d. e. 9 órakor: a farkas-utcai templomban prédikál Szabó Miklós h. pap. A magyar-utcaiban és a hideveiben a legátusok. Az ünnep délutánján a farkas-utcai templomban 1. és II.

nap Szabó Miklós h. pap. A többiekben mindháromnapon a legátusok.

(A mentők márciusa.) A kolozsvári önkéntes mentőegyesület alábbi kimutatást küldötte be lapunkhoz. 1904. március havi működéséről. Összes működés: 1. Balesetek száma s az ezeknél nyújtott első orvosi segély 143. 2. Betegszállítás 20. 3. Mozgó órság 39. 4. Vakláma 9; összesen 211. Ezekből nappalra esett 165, éjjeli időre 46. A balesetek között volt: 1. Hirtelen támadt rosszullét és megbetegedés 23 és pedig általános rosszullét 11, ájulás 2, görcsök 3, eszkör 2, gutaütés 1, vérzés 4. 2. Sebzés és sérülés 109 és pedig csonttörés 2, égési seb 3, zuzott-szakított seb 37, vágott seb 42, szurt seb 9, lövési seb 3, harapási seb 1, zúzódás 6, idegen test eltávolítás 5. 3. Öngyilkosság és öngyilkossági kísérlet 7 és pedig önfelvetés 1, szurásmetszés által 3, önmérgezés 4. 4. Egyéb eset 2 és pedig hirtelen szülés 2. 5. Halálos eset 2. Igénybe vételt az egyesület a reidőrség által 6, intézetek és egyesületek által 39, magánfelek által 165, katonaság által 1 esetben. Összesen tehát 211 esetben. Betegszállítás. Első segéllyel kapcsolatban 14, megkeresés következtében 6 esetben. Ezek közül szállított: 1. a »Karolina« orsz. kórházba 12. 2. Katona-kórházba 1. 3. Szülő-intézetbe 1. 3. Dolgozó-házba 2. 5. Magánlakásra 4; összesen 20. Az összes működésből esett: a) a város belterületére 184, b) külterületre 27; összesen 211. Az egyesület fennállása, vagyis 1892. február 28-án történt működésének megkezdése óta volt az összes működés: 1. Balesetek száma száma s az ezeknél nyújtott első orvosi segély 13726. 2. Betegszállítás 2405. 3. Mozgó órság 4531. 4. Tűzhöz kivonulás 154. 5. Fertőtlenítés 198. 6. Vakláma 212. Összesen 21226.

(Ezredváltás.) A Bécsbe elhelyezett 51-ik gyalogezred e hó 7-én hagyja el Kolozsvárt, míg a helyüket átvevő 63-ik ezred e hó 9-érkezik ide. Két napig tehát közshadsereg nélkül lesz Kolozsvár városa.

(Eljegyzés.) Mint egy, lapunkhoz beérkezett értesítő-levél jelenti, dr. Laczkovich Elemér eljegyezte Perényi Margitot, a kolozsvári Nemzeti Színház volt kiváló tagját.

(Méhészeti előadások.) A VII. kerületi állami mehtenyészési szaktanárs április hónapban a következő helyeken tartja gyakorlati előadásait: 5-ére Kolozsvárt, Krennitsky Aladné kanyamái, államilag segített méhesés; 7-én Kőpeczen, Hoffmann Géza bányagazgató méhészeti gazdaságán; 8-án Sepsikőrőspatakon Kozma Imre plébános és Szántó Ferenc tanító méhtelepein; 9-én Csiksomlyón a román. kath. tanítóképző-intézet méhpavilonjában; 11-én Kézdivásárhelyt, az Erzsébet árvalány nevelő-intézet és Mihály Gergely kir. telek-könyvvezető államilag segített méhesésen; 13-án Székelykocsárdon Bene Béla igazgatótanító; 14-én Marosvásárhelyi öv. Szabó Sándorné méhesés; 15-én szintén Marosvásárhelyt Szentgyörgyi Dénes vezértanító államközönség méhtelepein; 16-án Székésen sófalvi Illyés Lajos nagybirtokos, nyug. min. tan.; 17-én pedig Vajdaszentiványon öv. Nagy Tamásné méhészeti gazdaságán; 18-án Görögnyeszentimrén Lótos János főerdőőr, 19-én a görögnyeszentimrei erdőőri szakiskola; 20-án Laposnyán Szabó Ignác magy. kir. erdész; 22-én Tordán Schubach Henrik cellulózyári pénztáros méhesés; 24-én Székén az állami népiskola államilag segített méhtelepein; 25-én Szamosújvárt a gör. kath. tanítóképző-intézetnél és a méhészkör mintaméhesés; 26-án Dáson Thuróczy Ferenc kórházi irnok államilag segített méhtelepein és 28-án Sósmezőn Betegh Gerő birtokos méhészeti gazdaságán.

(Magyar cipész-szakkönyv.) A magyar iparosok megeléghetős hiját érzik minden ágon a szakmüknek. A cipész szakirodalom azonban különösen szegény még nálunk s így kétszeres örömmel kell az érdeklők köröknek Lengyel Károly kolozsvári cipész-mester könyvét fogadnunk. A könyvet Lengyel, a kolozsvári cipész-társulat megbízásából, a legújabb mértani rendszer alapján szerkesztette s művet szakszerűleg felülvizsgáló bizottság valósgos elragadtatással nyilatkozik Lengyel rendszeréről, melyet egybeírta már a bizottság több tagja gyakorlatilag is bevezetett s előnyeit immár örömmel élvezi is. A könyv, mely szerzőnő 5 koronájával kapható, szakszerű részben alábbi fejezeteket tartalmazza: Mértani ismeret a cipészeten. A mértani szabás rendszere. Mértékvétel. A minta újrendszere szerinti kirajzolása. Különböző-félcipő-minta szabása. Összehasonlítás az új és a cirkalomrendszer között példákval igazolva. Hogyan állítsuk be helyesen a női minták szállítását? Különböző női minták szabásrendszere. Férfi félcipők szabása. Női félcipők szabása. A hátulvarrott nyelves csizmaminták szabása. Oldalvarrott, ványolt nyelves csizmaminták szabásrendszere. A ványolt csizmak szaraló szabásrendszere. A kaptafa alkalmazása az orrmagasság felvételére szerint. Hogyan rajzoljuk ki a talpbélés-mintát méret után és hogyan a lábnyom után? (Összehasonlítás a kettőnek.) A lúdtalpú lábakra való cipők helyes elkészítése. Rövid lábakra alkalmazandó parafabetétek. A rövid lábakra való mintaszabás. A láb és csontváza. A bőr és annak felosztása. Mérték-táblázat. Rendelés-felvételi könyv. A könyvelés. Általános tudnivalók. A gépek ismertetése.

(A királyi tábla ítélete egy rágalmazási ügyben.) Ismeretes már olvasóink előtt S z á s a Béla magyar-régényi körjegyzőnek azon ügye, melyet rágalmazás címén indított ellene a marosvásárhelyi királyi törvényszék. A pörben a kolozsvári törvényszék delegátusai s ennek ítélete ellen a vádlott felebbezést jelentett be, mire a kolozsvári királyi tábla felebbezési tanácsa legutóbbi ülésében, dr. Deák Al-

bert védőbeszédét meghallgatván, fölmentő ítéletet hozott.

(Gyilkosság a testvérért.) Husztrol írják: Március 30-án Hartstein Salamon mostoha atyját, kivel régebben feszült viszonyban élt, hat revolverlövessel megölte. Kihallgatásokkor azt vallotta, hogy a mostoha kegyetlenül kintozta kisebb testvérét és ugy sanyargatta, hogy tovább nem nézhette azt és a testvéri szeretet indította a gyilkosságra. Tette elkövetése után Hartstein önként jelentkezett a vizsgálóbírónál.

(Egy illetőségi kérdés.) Érdekes ügyet közöl velünk egy olvasónk. Huszonhárom évvel ezelőtt 1881. év november hó 4-én — mint nekünk bemutatott nyugta igazolja — letette a város hűségére a polgári esküt, kifizetvén ezért 13 frt 12 és fél kr. illetéket is. S mégis: 1904. márc. hó 4-éről keelve egy felszólítást kapott a városi tanácstól — litografizott aláírásával a polgármesternek — hogy hivatalból megindítják a letelepedési eljárást, mert — mint a levélke mondja — *»több éve lakik Kolozsvárt anélkül, hogy a hatóságnál letelepedési szándékát bejelentette volna.«* Amint e kis tényállásból kiviláglik, az eset felette furcsa. Valaki, aki itt lakik évtizedeken át, adott fizet, kifizette a polgárosítási díjat és egyszerre csak hivatalos okmányt kap arról: ejnye uram, hát Ön miért nem jelenti be letelepedési szándékát e nemes városnál! S mikor az ekép megtisztelt ur 23 évi itt léte után azt mondja: de kérem, persze hogy én itt akarok letelepedni és polgári jogokat szeretni, akkor azt mondják: fizess, fizess... ámbár hogy ugyancsak bizonyos évtizedekkel ezelőtt lefizette ama forintokat is. Ismételjük az eset felette furcsa, nagyon furcsa, de nem kevésbé jellemző is, a mi adminisztrációnkra.

(Halálos szerencsétlenség.) Tegnap éjjel Budapesten a Melocco-féle cementgyár Ürm-utca 32. számú telepén borzalmas szerencsétlenség történt. Schwarz Alajos napzamos a téglafelvonógép nyílásán keresztül a földszinre akart nézni, be dugta a fejét a pályába és lekialtott egy alatt dolgozó munkásnak. Abban a pillanatban s felülről leereszkedő gép rázuhant a szerencsétlen napzamos fejére és a szor szor arctalmában tökéletesen összelapította. Schwarz, akit a gép magával rántott a földszinre, azonnal meghalt. A törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

(Tragédia egy étteremben.) A bécsi Szent István-ter egy elegáns étteremben tegnap este helyet foglalt egy asztalnál egy elegánsan öltözött ur és hölgy. Vacsorát rendeltek francia nyelven s aztán minden feltűnés nélkül elköltötték azt; végzetül pezsgőt hozattak. Már ott ültek másfél óra hosszat s mélyen elmerültek a beszélgetésbe. A pincér nem sok ügyet vetett rájuk, hanem egyszerre szólították az asztalhoz s az ur papírt és tintát kért. Erre három levelet irtak együtt. Néhány perccel később a hölgy halkan felsikoltott és leucsuzott a székről az asztal alá. A férfi felakarta emelni, de nem volt ereje ahoz s ő is nemokára aléltan hanyatlott vissza. A pincér hozzájuk futott s a szomszéd asztaltól egy orvos is a segítségükre sietett. Amikor az orvos az asztalukhoz lépett, felkiáltott:

— Jézus! — strichnint vettek be. A poharak közt ott volt a mérgeg maradeka.

— Rettenetes! — kiáltották a vendégek, mind összefutva az öngyilkosok körül, akik kínosan vergődtek.

Az orvos nyomban megkísérelte el-lenszerrel megmenteni a szerencsétleneket. Hanem a férfit sikerült csupán életben tartani, a nő pár perc alatt meghalt. A két öngyilkost kórházba szállították. A hátrahagyott levelek Párisba szólnak, az egyik vámai Jules Sebastian nevű urnak, a másik egy párisi bankárnak, a harmadik a párisi rendőrségnek. Az öngyilkos férfi neve Henri Maux a hivatalnok volt annak a párisi bankárnak, a honnan 50.000 frank sikasztásával a kedvesével megszökött.

(Tolvaj szerelmek.) Elegáns per került tegnap reggel a budapesti rendőrségre. A férfi divatosan készült kabátot és élesre kivasalt nadrágot viselt, a hölgyön suttogó selyemruha és bő, galambszínű tavaszi gallér volt. Az előkelő ruházat az »üzlet«-hez tartozott. A szerelmes párnak nagyon sok bűn terheli a lelkiismeretét. Végigjárták az üzleteket, természetesen csak a legelőkelőbbeket; mindentűt válogattak az előlük rakott legfinomabb holmikkól. Válogatás közben aztán hol a hölgy bő gallérja alá, hol pedig a férfi nadrágjának a zsebébe, — ez tisztán a tárgy nagyságától függött — el-elűnt egy vég selyem, néhány értékes briliáns-gyűrű, batizit ing, férfi nadrág, ahogy éppen jött. Horner István, elektrotechnikus, a férfi, Almer Katalin, kávéházi pénztárosnő a hölgy. »Üzleti működésük« nemcsak a főváros területére szorítkozott. Loptak ők a vidéken is, sőt farsádság és köllséget sem kímélve, a külföldre is ellátogattak. Ma korán reggel egyik meglopotott fővárosi kereskedő följelentése a rendőrség házkutatást tartott a tolvajok Mester-utca 42-ik szám alatti lakásán, a hol egész garndakzámra találtak egész vég selymeket és finom posz.ókat, ingeket, vásznakat, harminckét darab ékszerből szóló zálogjegyet, ceterát és — százhusz darab lóverseny-ticketet, élénk bizonyosságul annak, hogy az »üzlet« kitűnően jövedelmezett. A tolvajokat egész délelőtti faggatták a főkapitányságon, ahol összes lopásaikat — már amennyire azokra emlékeztek — töredelmesen bevallották. Még a mai nap folyamán átkísérik őket az ügyészség fogházába.

IRODALOM.

(:) A Székely Társaság évkönyve. Most hagyta el a sajtót a marosvásárhelyi Székely Társaság; első évkönyve. A társaság eddigi munkásságának ismertetése mellett tartalmazza az összes székely társaságok székhelyének és tisztai karának névsorait s a Székelyföldet vagy népét tárgyaló művek repertoriumát is. A 11 ivre terjedő művet 1 korona 20 fillér beklődése ellenében portómentesen küldi meg a társaság. — Ugyancsak most adta ki a társaság a Székelyföldön a tanítók számára kijelölt nyári üdülő helyek ismertetését egy kis fűzetben. 17 ilyen vidék van felsorolva s az ottani elhelyezkedés minden részlete föl van tárva benne. E fűzetet díjtalanul küldi meg a társaság mindenkinek, ki az-iránt hozzá fordul.

Táviratok

Tisza Debrecenben.

Budapest, ápril. 1.

Tisza István május hó 1-én a ref. egyházkerület közgyűlésére Debrecenbe megy és Domahidy főispán vendége lesz, de semmiféle köllötségeket nem fogad.

Az olasz vámszerződés.

Budapest, ápril. 1.

Az olasz kormány két kiküldöttje ma Budapestre érkezett, hogy az olasz borbám klauzula ügyében tárgyaljon a magyar kormányal.

Az ujonck bevonulása.

Budapest, ápril. 1.

A »Magyar Nemzet« szerint a most besorozott 1903. évfolyambeli ujonckok május 1-én vonulnak be és szolgálati idejük 1907. december hó 31-ig tart.

Az önkéntessk október 1-én vonulnak be és mint rendesen 1905. év október 1-ig szolgálnak.

Az orosz—japán háboru.

— Legújabb hírek. —

Budapest, április 1.

Londonból jelentik: A mikádó a japán csapatok főhadiszállását immár Koreába tette át.

Egy orosz tengernagy kijelentette egy francia hírlapírónak, hogy Oroszország most már teljesen nyugodt a háboru kimenetelét illetőleg, mert Kuropatkin vezeti az orosz csapatokat.

A háborút természetesnek tartja és azt mondja, hogy a japánok első hadművelete Port-Arthurnál komoly dolog volt, de a többi műveletek már csupán annyiban bírtak jelentőséggel, hogy le akarták kötni az orosz hadierőt, hogy ezalatt csapatokat szállíthassanak Koreába.

Öngyilkos főhadnagy.

Szeged, április 1.

Szilágyi Aladár főhadnagy ma délután ismeretlen okokból agyonlőtte magát és meghalt.

Összeesküvés a pápa ellen.

Bécs, április 1.

A »Berliner Tagblatt« írja, hogy az olasz kormányt a pápa és a német császár ellen tervezett összeesküvésről az egyesült államok kormánya értesítette és megjelölte a hajót is, a melyen az összeesküvők Genuába érkeznek. Az olasz kormány elfogatási parancsot adott ki Bresci Arthur ismert anarchista ellen.

Budapesti gabona-tőzsde.

Jegyzetnek:	
Boza ápr.	805—805
„ okt.	809—810
Zab „	529—529
Rozs „	810—804
Tengeri máj.	638—540

REGÉNY.

A magyalosi oláh pap.

Írta: Révai Károly. (3.)

Mióta a fiatal tanító, augusztus végén eltávozott, egy folytonos szenvedés volt az ő ölete. Apja, anyja mindennap csepegtették ifju, fogékony lelkébe a gyűlöletet.

Mindhasztalan!

A szerelmes befészkelte magát szívébe s azt onnan kiűzni már nem volt több semmi hatalom.

Mikor elvonult kis szobáckájába, mintha hajnalott volna az egész kis fészke. Elővette titokban szerzett könyvét, egy magyar nyelviant s tanul-tanult szorgalmasan. Szép órák napokon kísélt a temetőbe, leült valamelyik sirra s órák hosszú órák olvasgatótt, vagy merengve bele nézett a távolba, a kéklő hegyekre, hol azt a kis falut sejtette, melyben szerelme tárgya élte napjait.

Azt mondta Endre neki a bucsuzáskor:

— Tanulj magyarul! — Megfogadta szavát; meg fog tanulni, hogy majdan, ha szerelmese eljön utána, magyarul szólhasson hozzá: »Szeretlek! tiéd leszek!«

Mikor az első hó lehullott, már nem járhatott ki a szabadba; lelkét rendkívüli izgalom fogta el. Miért nem adt hirt magáról a szeretett férfin?

Szülei előtt titkolnia kelle a könyvet; éjszákanként szűzi fekhelyén olvasgatta s gyakran a hasadó hajnal vetett véget tanulásának. Ez a rendkívül fárasztó tanulás, a folytonos izgalom, megtámadta testi szer-vezetét, de, hogy a közeledő karácsonyi ünnepek már ágyban találták a beteg leányt.

Megrendülve, kétségbeesetten állottak a szülőik beteg gyermekük ágya mellett. Az erőteljes, viruló szép leány halott halványan fektét ágyában s szeretetlül szorongatta a vánkosa alá rejtett könyvet, melyből már nem volt képes többé olvasgatni. Látni lehetett rajta, hogy napról-napra fogy az életnedve a bájos testből s nemokára ő is oda került a magyalosi kis temetőbe az akácok alá.

Ciuren Teofil tisztelendő ur rövid pár nap alatt megöszült. A fényes fekete hosszú haj, mely vállait verdeste, arca el-sárványodott. De a mélyen fekvő szemekből még erősebben tört elő a gyűlölet lángja a szenvedő mecsérei magyar tanító iránt; mert tudta jól, hogy ő az oka egyetlen leánya pusztulásának. Néha ugyan jobb érzés szállotta meg s észbe jutott: ne hívja-e a visszautasított ifjút a beteg leányhoz? Hatba megmenthetné a haláltól! Hiszen a szerelme mindenható! Képes lenne talán meggyógyítani s visszazárni az életnek az imádot gyermekeit. De ilyenkor a fajgyűlölet sorvasztó mérge újra előtört minden csöpp vérét s ismételve mondogatta magában: »Inkább halva lássam!«

Az öreg papné megborzádva nézett férjére s zokogva borult a szenvedő leányra, ő csak sirni tudott; az ő egyszerű lelke csak a folytonos zokogásban tudott megnyilatkozni. A szegény anya ott virrasztott éjszákanként a szenvedő gyermek mellett s rémülve hallgatta, hogy a leány lázas önkívületében magyarul beszél.

Ez a ház, hol soha magyar szó nem hangzott, — most éjszákanként hangos volt a magyar beszédől. Néha-néha egy-egy bájos dal busongó szavait kiáltotta a leány s föl akart ugrani vánkósáról. Az öreg papné keresztet vetett s a feszület előtt könyörgött a Megváltóhoz, hogy mentse meg leányát a gonosz szellemtől.

Ily állapotban találta a szent karácsony a magyalosi pap házáat. Kűnn szörnyű hóvihar volt; zugott a szél, mintha végítélet napja lenne.

Leticia állapotja a lehető legrosszabbra fordult. Az életerő utolsó küzdelme látszott rajta a rettenetes halállal. Apja kétségbeesetten ment az istenházába, hogy elvégezze az isteni tiszteletet a Megváltó születése napján. A papné kimerülten ült a beteg leány mellett s reszkette halgatta a lázban kiejtett magyar szavakat, miket ő alig értett meg.

— Meghalok éretted! Vártam read... nem jöttél!... Te is olyan vagy, mint a többi magyar! Megvetitek, gyűlölitek az én nemzetemet! Azt mondjátok, hogy lovagias nemzet fiait vagytok! Igen! Hát így kell játszani egy szegény oláh leány szívvel?... Elhagytál te is! — Pedig lásd, én tanultam magyarul, hogy megmondhassam neked a te nyelveden: szeretlek, szeretlek halálig! S te mégis megcsaltál! Ó, anyám, anyám! megfogok halni, mielőtt még egyszer látnám őt!

(Folytatása köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Torda-Tur. Megróvási kalandját figyelemmel olvastuk s megjegyeztük, hogy épen a sokat olvasó és gyors napi munkával foglalkozó írómbernek nem ritka eset, hogyha az idézet fordításában téved s az ilyen jóakaratu lapsusokat nem kell oly tragikusan venni. A fő, hogy se Horáciust, sem Ovidiust, se Szent Pált ne valóják saját forrásának az illető cikkek. Üdvözlét.

K. A. A beklüdtő három vers közül a földmászás című későn jött, mert már korábban gondoskodtunk husvéti strófkáiról. A szerelmes versnek egyelőre legjobb akaratall sem szoríthatunk helyet, annyi a közlésre elfogadott kézirat, míg a Székelykérdés című vers étclapban megállan a helyét, ám de lapunk keretébe be nem illeszthető.

Felelős szerkesztő

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ

NYILTTÉR.

Borszéki bor viz erdélyrészi főraktára,

== KOLOZSVÁR. ==

Tisztelettel tudatjuk, hogy a világhírű

Borszéki ásványviz

erdélyrészi képviseletét átvettük. Szétküldjük a borvizet akár szabadon, akár ládákba csomagolva s jutányos árban szállítjuk.

Minden megrendelést házhoz szállítunk! Megrendelhető: 90 és 467 sz. telefonon.

Borszéki borviz a gyógyvizek

királya. Övakodjunk az után-

zatoktól. — Borszéki borviz:

— A legjobb üdítő ital! —

Mayer Sámuel és Társa

Borszéki borviz erdélyi főraktára.

Sz.: 165/1904.
tkvi.

Árverési hirdetmény.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Havasi Istvánnak 182 kor. tőkekövetelés és jár. Károly Józsefnek 40 kor. tőke és jár. Engländer Istvánnak 46 kor. 40 fill. tőke és jár. a Kolozsvármegyei magyar és közpénzügyi hitel-szövetkezetnek 200 kor. tőke és jár. a Kolozsvármegyei takarékpénztárnak 56 kor. 67 fill. tőke és jár. és az ezenel csatlakoztatott Árkisz Jakab hagyatékának ifj. Boros József kolozsvári lakos végrehajtási szándékát elleni 20 kor. és 60 kor. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a kolozsvári városi kir. járásbírósg területén levő Kolozsvár és határán fekvő és az ifj. Boros József nevében felvett kolozsvári 159 sz. tükben A. + 1. rdsz. 1454/a hrsz. házastelekre 1875 K. utóajánlati becs. értékben, mint ezenel megállapított kikiáltási árban és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1904. évi április hó 19-ik napjának d. e. 10 órakor a helybeli igazságügyi palota Honvédt-utca földszint 54 sz. szobájában megtartandó nyilvános árverésen mindazonáltal a megállapított kikiáltási áron alul nem fognak eladani.

Árverezni szándékozik tartoznak, a „kolozsvári dohánygyári munkás hitelszövetkezet és az utóajánlattevőn kívül az ingatlan eredeti 1200 korona becsárának 100%-át bántápnál készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt Igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bántápnak a bíróságnál előleges elhelyezésétől kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint tkvi. hatóságtól.

Kolozsvár, 1904. évi január hó 21. napján.

Szentkirályi,
kir. törv. bír.

3180 1-1

Szám: 2007-1904.
vhtó.

3182 1-1

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszéknek 1903. évi 19441 számú végzése következtében dr. Róth Hugó ügyvéd által képviselt Mészáros Mihály és fia József Reményi Gáborné és társa ellen 640 korona jár. erejéig 1903. évi decz. hó 3-án foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 676 koronára becsült követelés ingóságok, egymint: bútorok és egyéb nyilvános árverésen eladandók.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. járásbírósg 1903. évi VII. 1668 számú végzése folytán 640 korona tőkekövetelés, ennek 1903. évi július hó 17-ik napjától járó 6% kamatai 1/2%-al valódi és eddig összesen 51 korona 38 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, Pap-utca 4 szám alatt leendő eszközésére 1904. évi április hó 6-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzték és abhoz a venni szándékozik ezenel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzítés mellett a legelőbbet ígérőnek szükség esetén becsárán alul is el fognaadani.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felvoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Kolozsvárt, 1904. évi március hó 22. napján.

K. Csoma Imre,
kir. bír. végrehajtó.

HOGY EGÉSZSÉGÜNKET ÖVÜNK IGYUNK

K-IMPÉR

RÉPÁTI

BÁTHORI-FORRAS
ÉVÉNYES
GYOGY-SAVANYÓVIZET

M. kir. Belsőügyminiszteri rendelet
6201/1911. 1900. évi.

A kisbirtokosok által

sajátkezűleg, a legnagyobb gondnal, angolnyelven és ráfias eljárások közt, kitűnő minőségű, vagyonilag szavatolt fajliszt, l-sörrendű, miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő

szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas csemege és borsfaj szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztának, a legjobbaknak és legmegbízhatóbbaknak bizonyultak! — Minden nagyhangon hirdető, gyárilag fűlesztett, reklamizott, előhajtásos oltást messze felülmúlunk! — Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemegefajtákhoz összeválogatott

I-sörrendű lugas-gyűjtemény ára:

(melyeknek megerősítését és jószágért felelősség vállalatik)

1. Kis összeállítás 15 drb. 5 kor.
2. Nagy összeállítás 30 drb. 10 kor.

a) Borsfajok: Amerikai riparia portula alanyon oltott gyökerez. fas és zöld oltványok ára tavaszi szállításhoz:
Ezer drb. 200 k.
Száz drb. 22 k.
Tíz drb. 2 k 50 f.

b) Csemegefajok: Árak tavaszi szállításhoz értendők:
Ezer drb. 220-240 k.
Száz drb. 25-30 k.
Tíz drb. 3-5 k.

Hazai szőlőfajok! Filloxeramentes!

3002 72-3 Szőlőkirály. (Delaware.)

A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívül korai directtermő, melynek 25-26%-os cukor és szokatlanul nagy szeszirtalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másához és a madérához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavítására. Gyengébb évből termések háziasítására nem lehet eléggé ajánlani. A Delaware francia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az érmellékre portált ezen perenosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort s méltán nevezhetjük a borok királyának. A jövő szőlőszet kincse. Mindenütt megterem, ugy a homokon, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól megforradott, rendkívül (tartós szívós zöldhajtása 1-20 hideget is kibíró) korán érő csemegefaj, felhozott előnyeinek fogva megérdemli hogy kertjeinkben, barázdákon, kerítések és házaik fala mellett s minden egyéb nem használható helyeken mint szőlő-lugas tenyésztessék!

100 darabból álló lugas-gyűjtemény osztagolva és postán feladva csak 10 korona.

Borkirály! Mintabór 2 korona. (Delaware!)

Riparia portula telepek! • Nagymennyiségű riparia eladási

Tiszán kezelt valódi érmelléki fajborok!

Palackokban, ugy mint hordókban, kicsinyben és nagyban a legutóbbabban beszerezhető s kiváratna választékosan ellenében bővebb felvilágosítást, vagy 1 korona utánvétel mellett mintabór küld!

sz. érmelléki Szőlőszeti és Borászati Szakközöly mint Országos Hirdetési Kalauz
SZÉKELYHID (BIHARMEGYE).

VILÁGHIRŰ!

a „REKORD“ festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arcképeiről, melyeket elismert művészek által készített, számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerő levél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastell festésben
fénykép után 48-63 cm. nagyságban ár 20 kor.Legfinomabb kivitelű Brom-Platin és
krétarajz. 5 kor.

Részletes árjegyzék bérmentve!

Egy életnagyságu festményt készítünk mindenkinek, teljesen ingyen, ha részünkre 5 rendelést szerez és azokat egyenként vagy egyszerre beküldi.

„REKORD“

festészeti műintézet

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 46. sz.

A Nagyszebeni
Földhitelintézet

törlesztési jelzálog-kölcsönökét ad:

2000 koronától kezdő összegekben, mely kölcsönök készpénzben fizetendők ki és 4, 4 1/2, 4 3/4 és 5% kamattal és 1/2% kezelési díj mellett a tőketörlesztéssel együtt félévi részletekben visszafizetendők a következő feltételek alatt, még pedig minden 1000 korona tőke után fizetendő:

A) 1. 10 évi törlesztésre félévenként K. 65.04 f.
2. 20 évi „ K. 41.75 f.
3. 30 évi „ K. 34.79 f.

Legkisebb kölcsön 2000 korona, kivételesen 1000 koronától fogva is.

B) 2860 39-
1. 15 évi törlesztésre félévenként K. 48.52 f.
2. 25 évi „ K. 36.57 f.
3. 35 évi „ K. 32.05 f.

Legkisebb kölcsön 5000 korona.

C) 1. 30 évi törlesztésre félévenként K. 32.92 f.
2. 40 1/2 évi „ K. 29.69 f.
3. 50 évi „ K. 28.22 f.

Legkisebb kölcsön 10 000 korona.

D) 1. 50 évi törlesztésre félévenként K. 26.11 f.

Legkisebb kölcsön 30 000 korona.

Az ötven évi kölcsönök csak földbirtokokra adnak, a többiek nagyobb vidéki városokban házakra is megköltözési helyszínt szemle után.

Kölcsön folyamadványok az alulírtakhoz benyújthatók, ki minden bővebb felvilágosítást is készséggel ad.

Erdélyi erdő-faanyag- és bányá-ügynökség.

Gombos Benő Kolozsvár, Malom-utca 16. sz.

Kellemes séta után a legjobb üdülőhely
a monostori
Söracsarnoka hol mindig friss csapolású kitűnő
minőségű 13 fokos 3 hónapos

minden tekintetben versenyképes

Czell-sör

valamint tiszta és jó ételek kaphatók.

3172 3-6 Kiváló tisztasággal

PAPP JÁNOS, vendéglős.

Minden ünnep és vasárnap cigányzenekar játszik.

Fényképezészek és Amateurok figyelmé e!

Telefonszám: 185.

Schuster Emil

Norimbergi, diszmi, játék, sport, vadászati és fényképezési kellékek áruháza Kolozsvárt,
Mátyás király-tér. (Gróf Rhédey-palota.)

Állványos, kézi és zseb fényképező gépek!

Minden méretű:

Nagyító készülékek!

Lencsék (objectives)

és pillanatgépek!

Fényérzékeny üveglemezek:

Lumier
Germania
Agfa
Heliost
Ideal
Ringer
Schleisner
E. Schaterra

Kodak és Agfa
görfilmek

„AGFA“

kifejlesztő, rögzítő és színező

vegyszerek, olaj

E. Schaterra

Fényérzékeny másolópapírok:

Dr. Kurz Celloidin papír
Dr. Leiner
Velox, Leuta
Germania, N P A
Ripobronz és Electro
Celloidin és Bromozet
levelező lapok
Dr. Leiner Cell papír ivokban

Fényképezési lámpák, másoló keretek, üveg és porcellán fürdősző talak, Cartonok, Passepartout és Albumok stb.

Ugyesintén a fényképezéshez szükséges — itt fel nem sorolható — kellékek dus választékban.

Állandó raktára eredeti gyári árak mellett:

az Amerikai-Német Grammophon-társ.

hangosan beszélő, szavaló, éneklő és zenélő

Grammophon-gépeinek és Grammophon-lemezeinek.

Ugyesintén a valódi EDISON PHONOGRAPHOK, bejárt-szoit eredeti és üreshengerek, valamint a legújabb EDISON törhetetlen Celluloid hengerekből

Valódi angol és francia illatszerek!

Videki megrendelések gyorsan és pontosan!

CZIPŐT

mely

a legelegánsabb
legkényelmesebb
legtartósabb
legolcsóbb

a legnagyobb választékban csakis

„TURUL“ czipőgyár r. t.
főraktárában

Kolozsvárt, Mátyás kir.-tér 12.

vásároljon. frt. ért.

Férfi czugos czipő frt. ért.

prima vikszosbőr — 2.25

Férfi fűzős czipő igen erős

bőrből — — — 2.50

Női fűz. czipő fekete és színes

elegáns és színes munka 2.50

Női gombos czipő fek. és szín.

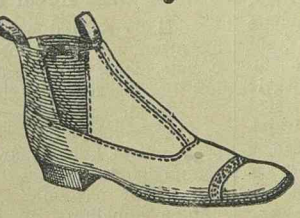
divatos és sikkes — 2.75

Leányczipők fűzős és gombos,

fekete és színes — 1.40

Gyermek czipők

ugyanaz — — — .80

Tavaszi és nyári
idényre

1904.

3119 5-16

Különlegesség: Amerikai Goodyear czipő.

Óriási választék
könnyű
utcai czipőkben